

APIE NRTIC

NRTIC yra nevyriausybinė organizacija, teikianti informaciją ir pagalbą asmenims, susidūrusiems su naujaisiais religiniais judėjimais. Centro steigėjai yra psichologijos, teisės, religijotyros, religijos sociologijos, religijos filosofijos, Bažnyčios istorijos bei teologijos sričių specialistai.

NRTIC nepriima jokios paramos iš grupių, apie kurias teikia informaciją visuomenei.

NRTIC teikia objektyvią informaciją apie naujuosius religinius judėjimus (NRJ – kultus, sektas, alternatyvias religijas). Tokia informacija suteikia galimybę daryti atsakingus pasirinkimus, mažina socialinę įtampą, kuri kyla dėl NRJ veiklos. NRTIC, bendradarbiaudamas su kitų sričių specialistais, siekia padėti buvusiems ir esamiems NRJ nariams atkurti santykius šeimoje, gauti kvalifikuotą psichologinę ar teisinę pagalbą. Mūsų tikslas – plėtoti pilietinę visuomenę, grįstą pasitikėjimu ir tolerancija.

Organizacijos adresą ir telefonus pasiteiravimui rasite šio lankstinuko nugarėlėje.

Religija.lt – NRTIC tvarkoma išsamiausia svetainė apie religiją ir naujuosius religinius judėjimus lietuvių kalba. Svetainėje pateikiama religinio gyvenimo Lietuvoje analizė, religijos sociologijos, religijotyros tekstai.

Atskira rubrika svetainėje skirta tiems, kuriems, susidūrus su „sektomis“, reikalinga pagalba.

NEMOKAMOS KONSULTACIJOS

NRTIC teikia nemokamas konsultacijas religinių ir pseudo religinių judėjimų klausimais. Dėl konsultacijų prašome teirautis telefonu arba el. paštu.

Naujųjų religijų tyrimų ir
informacijos centras

LYGIŲ GALIMYBIŲ
KONTROLIERIAUS TARNYBA

Progress
Programme

UŽ ĮVAIROVĘ
PRIEŠ DISKRIMINAVIMĄ

NAUJŲJŲ RELIGIJŲ TYRIMŲ IR INFORMACIJOS CENTRAS

*Informacija apie naujuosius
religinius judėjimus*

*Pastarųjų dienų
šventųjų Jėzaus
Kristaus Bažnyčia
(mormonai)*

Į mus galite kreiptis:

Paštu: Traidenio g. 10-1,
LT-08119 Vilnius

El. paštu: info@religija.lt

Telefonu:

Milda Ališauskienė: 8 686 13183
Donatas Glodenis: 8 685 44611

Klausimus naujųjų religijų specialistams
galite užduoti NRTIC žiniatinklio svetainėje
Religija.lt

© NRTIC, 2014. Visos teisės saugomos.

Dauginti ir platinti leidžiama nekomerciniais tikslais.
Platinti pakeistą tekstą ar tik dalį lankstinuko draudžiama.

KAS TAI?

Pastarųjų dienų šventųjų Jėzaus Kristaus Bažnyčia, plačiai žinoma kaip *mormonų Bažnyčia*, yra viena iš seniausių ir pastaruoju metu sparčiausiai plintančių naujųjų religijų.

Mormonų Bažnyčia įkūrė *Josephas Smithas* (1805-1844), gyvenęs Niujorko valstijoje, JAV, kilęs iš krikščionių šeimos. Mormonai tiki, kad keturiolikmetį *Josephą* aplankė pirmoji vizija. Jam pasirodė Dievas Tėvas ir Jėzus Kristus pasakė, kad kol kas žemėje nėra tikros krikščionių bažnyčios ir todėl jis turėtų neskubėti rinktis. Septyniolikmetį *Smithą* aplankė antroji vizija – jam apsiereiškė angelas *Moronis* ir nurodė auksinių plokščių, kuriose senovės egiptiečių hieroglifais buvo aprašyta senovės Amerikos civilizacijos istorija, užkasimo vietą. Gavęs plokštes, *Smithas* išvertė tekstą ir išleido jį pavadinęs *Mormono knyga*.

TRUMPA MORMONŲ ISTORIJA

1830 m. J. *Smithas* Niujorko valstijoje įkūrė *Kristaus Bažnyčią*, kurią 1838 m. pervadino į *Pastarųjų dienų šventųjų Jėzaus Kristaus Bažnyčią*. Naujai įkurta Bažnyčia patyrė persekiojimus, nes mormonai praktikavo poligamiją, bei buvo manoma, jog jie siekia teokratinio valdymo. Taip pat didelio pasipriešinimo sulaukė mormonų teiginys, jog *Mormono knyga* yra apreiškėtas Dievo žodis, prilygintinas Biblijai. Nepaisant opozicijos Bažnyčia augo, tačiau dėl nuolatinį persekiojimų J. *Smitho* sekėjams ne kartą teko išsikelti.

Po J. *Smitho* nužudymo 1844 m. Bažnyčią buvo ištikusi krizė. Antruoju Bažnyčios prezidentu tapo *Brighamas Youngas* (1801-1877), kurio vedini mormonai 1847 m. atsikraustė į Druskos ežero slėnį (angl. *Salt Lake Valley*) ir čia įkūrė *Salt Lake* miestą, dabartinės Jutos valstijos sostinę. Vėliau B. *Youngas* įteisino poligamiją, kurios slapčia laikėsi ir J. *Smithas*. Nepaisant politinio spaudimo iš JAV vyriausybės, B. *Youngo* vadovaujami mormonai paplito visoje Jutos teritorijoje ir tapo vyraujančia religija. Po *Youngo* mirties, jo įpėdiniai tęsė poligamijos tradiciją, kol 1890 m. to meto Bažnyčios prezidento *Wilfordo Woodruffo* dekretu poligaminės šeimos buvo uždraustos. Antrasis Bažnyčios dekretas dėl poligaminių santuokų buvo išleistas 1904 m., po to, kai mormonų valstijos atstovai pateko į JAV senatą. Po šio dekreto paskelbimo poligamiją praktikavę Bažnyčios nariai buvo ir yra ekskomunikuojami. Tačiau ir šiais laikais keli tūkstančiai nuo pagrindinės Bažnyčios atsiskyrusioms bendruomenėms priklausančių žmonių Jutos, Arizonos ir

Nevados valstijose, uždaroje kolonijose, tebepraktikuoja poligamiją.

KUR MORMONAI VEIKIA IR KIEK JŲ YRA?

Mormonų bendruomenės veikia daugumoje pasaulio valstybių, ir 2013 m. turėjo apie 15 milijonų narių. Mormonų Bažnyčia priklauso apie 80% Jutos valstijos (JAV) gyventojų. Į Lietuvą pirmieji mormonų misionieriai atvyko 1992 m., o 1993 m. buvo pakrikštyti pirmieji Bažnyčios nariai. 2001 m. gyventojų surašymo duomenimis, mormonais save laikė 197 Lietuvos gyventojai 2011 m. duomenimis – 129. Šalyje veikia keturios bendruomenės didžiuosiuose miestuose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose. Prie bendruomenių veikia sekmadieninės mokyklos vaikams bei suaugusiems. Kaip ir kitur pasaulyje, Lietuvoje mormonai aktyviai veikia labdaros srityje, remia įvairias vaikų globos organizacijas, organizuoja nemokamas anglų kalbos pamokas pageidaujantiems.

KUO JIE TIKI?

Mormonai tiki į Dievą Tėvą, Jo Sūnų Jėzų Kristų ir Šventąją Dvasią kaip tris atskirus asmenis. Tikima, kad Dievas Tėvas buvo *vienas iš daugelio* kitų dievų, buvo vedęs ir turėjo materialų žmogaus kūną. Jėzus Kristus, pasak mormonų, yra *pirmasis* Dievo dvasinis vaikas, kuris buvo pradėtas kaip ir visi žmonės, ir kuris ne visada buvo Dievu.

Mormonai tiki, kad jie yra dvasiniai Dievo palikuonys ir, kad visi žmonės anksčiau gyveno kartu su Dievu. Gyvenimas žemėje, pasak mormonų, yra skirtas susipažinimui su Viešpaties planais ir yra dalis išganymo plano. Šios išganymo dalies tikslas – kad visi Dievo vaikai galėtų pajusti fizinę egzistenciją bei mirtį ir vėliau galėtų grįžti prie Jo amžiams. Gyvenimas žemėje yra „testas“, kuris padeda nuspręsti, ar žmonės yra verti grįžti gyventi su Dievu, todėl labai svarbu išnaudoti visas jo teikiamas galimybes – mokytis, ugdyti savo talentus, vykdyti paskirtąsias misijas, kurti būsimos amžinos šeimos pamatus.

Mormonai tiki, kad po mirties jų dvasia atsiskiria nuo kūno ir eina į dvasių pasaulį laukti prisikėlimo. Po prisikėlimo dvasia, vėl susijungusi su kūnu, stoja prieš teisumą, kuriame yra nusprendžiama, ar žmogus vertas gyventi su Dievu Tėvu ir jo Sūnumi amžinybėje. Teisme yra nusprendžiama, į kurią dangaus karalystę kelias nemirtingumą įgijęs žmogus. Egzistuoja trys dangaus karalystės. Trečioji karalystė yra svarbiausia, ji yra visų mormonų siekinys. Ji skirta tiems, kurie

drąsiai liudijo Jėzų ir buvo pakrikštyti. Į šią karalystę gali pakliūti tik susituokę mormonų šventykloje. Čia patekęs gali visą amžinybę būti kartu su Tėvu ir Sūnumi. Mormonai tiki, jog amžinas gyvenimas yra didžiausia Dievo dovana žmonėms, o Išganymo planas yra būdas tą dovaną gauti. Taip pat yra tikima, kad kiekvienas žmogus gali *tapti Dievu* ir turėti visą galią ir šlovę, kurią turi Dievas Tėvas.

KAIP JIE GYVENA?

Bažnyčios nariu tampama pasikrikštijus. Tai pat yra tikima, kad tikintieji gali atlikti krikštą už mirusiuosius giminaičius, o pastarieji turės galimybę priimti arba atmesti Evangeliją ir krikšto apeigas, kurios mirusiojo vardu buvo atliktos. Pomirtinis krikštas turi būti atliekamas šventyklose, kurių pasaulyje yra apie šimtą.

Kasdieniniame gyvenime mormonai privalo laikytis tam tikrų taisyklių – nevertoti narkotikų ir alkoholinių gėrimų, nerūkyti, negerti kavos ir arbatos. Jaunuoliai turi išlikti skaisčius iki santuokos, vengti pornografijos, nekalbėti nešvankybių ir nelošti. Visi Bažnyčios nariai privalo mokėti dešimtinę – vieną dešimtąją dalį savo pajamų – Bažnyčiai. Šio įsakymo dėka mormonų Bažnyčia tapo viena turtingiausių pasaulyje.

Mormonų Bažnyčioje nėra apmokamos dvasininkijos, tikintieji yra kviečiami atlikti savo pareigas Bažnyčioje laisvalaikiu. 18 metų sulaukę vyrai tarnauja misijose dvejus metus, o 19 metų sulaukę moterys – pusantrų metų. Į misijas vykstama už savo lėšas. Kiekvienais metais apie 80 tūkst. Bažnyčios narių darbuojasi visame pasaulyje skleisdami mormonizmą. Lietuvoje 2014 m. pradžioje buvo 32 mormonų misionieriai.

Šeimos sukūrimas yra atsakingas žingsnis mormonų jaunuolių gyvenime, nes tikima, kad šventyklose pašventintos santuokos nesibaigia mirtimi, o išlieka ir amžinybėje. Dėl šios priežasties yra labai svarbu bandyti kurti „amžiną šeimą“ ir stengtis gyventi taip, kad galėtumei grįžti pas Dievą Tėvą.

PROBLEMOS, KONTROVERSIJOS

Tiek mormonizmo doktrina, tiek Bažnyčios istorija dažnai buvo kritikuojamos dėl daugybės prieštaravimų. Mormonų Bažnyčios vadovybė ne kartą turėjo patikslinti arba naujai interpretuoti mormonų Bažnyčios istoriją bei doktriną. Kai kurie mokslininkai mormonai buvo ekskomunikuoti (atskirti nuo mormonų Bažnyčios) už kritines įžvalgas.

Neigiamų reakcijų kartais sulaukia ir mormonų krikšto už mirusiuosius apeigos.